

Broj :

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
INSTITUTA ZA AKREDITIRANJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2007. GODINU**

Sarajevo, juni 2008. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	NALAZI I PREPORUKE	4
1.	Realizacija ranijih preporuka	4
2.	Sistem internih kontrola	4
2.1.	Planiranje i izvršenje budžeta	4
3.	Usklađenost sa zakonima i pravilima	5
3.1.	Javne nabavke	5
3.2.	Stimulacije zaposlenih	6
III	KORESPONDENCIJA	6

Prilog : Tabela 1 ' Izvršenje budžeta za 2007. godinu'

I MIŠLJENJE REVIZORA

Osnova za reviziju

Na osnovu Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 12/06) izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja u **Institutu za akreditiranje Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) koji se odnose na godinu koja se završava 31.12.2007. (Bilansa stanja, Posebnih pregleda uz Bilans stanja i Analize izvršenja budžeta).

Odgovornost menadžmenta/revizora

Rukovodstvo Instituta odgovorno je za pripremu finansijskih izvještaja, zakonitost izvršenih transakcija i namjensko korištenje sredstava. Rukovodstvo je također odgovorno za uvođenje sistema internih kontrola kojima se osigurava pouzdano upravljanje javnim sredstvima. Naša odgovornost, kao vanjskog revizora, propisana je Zakonom o reviziji, standardima revizije i Etičkim kodeksom za revizore javnog sektora.

Shodno tome, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Također, naša odgovornost je da procijenimo da li rukovodioci instituta primjenjuju zakone i propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene i da ocijenimo finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sisteme internih kontrola.

Cilj i djelokrug revizije

Reviziju smo obavili u skladu sa Revizionim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – ISSAI i Međunarodnim standardima revizije. Revizija uključuje ispitivanje, na bazi izvršenih testiranja, dokaza koji su relevantni za iskazane iznose i objavljivanja u finansijskim izvještajima, te regularnost finansijskih transakcija koje su uključene u finansijske izvještaje.

Revizija je planirana i izvršena tako da se dobiju informacije i objašnjenja koja smatramo neophodnim za osiguravanje dovoljnih dokaza koji pružaju razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane greškama, prevarom ili drugim neregularnim radnjama i da su sredstva utrošena u skladu sa odobrenim budžetom i drugim propisima. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Kvalifikacija se odnosi na sljedeće:

- 1.1. *Procedure javnih nabavki nisu u svim slučajevima provedene u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama (vidjeti tačku 3.1. Izvještaja).*

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Instituta za 2007. godinu prikazuju realno i istinito finansijsko stanje na dan 31. decembar 2007. godine i u skladu su sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i Pravilnikom o računovodstvu institucija Bosne i Hercegovine.

U svim materijalno značajnim aspektima rashodi Instituta su upotrijebljeni za svrhe koje je odredio Parlament Bosne i Hercegovine i u skladu su sa relevantnim propisima, osim za moguće efekte koji su iskazani pod tačkom 1.1. gore navedenom.

Sarajevo, juni 2008. godine

II NALAZI I PREPORUKE

1. Realizacija ranijih preporuka

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Instituta za 2006. godinu, o čemu je sastavljen Izvještaj. S obzirom da je Institut dobio pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje (utvrđeni su nedostaci i propusti kod izvršenih nabavki), Institutu je sugerisano da preduzme određene aktivnosti kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljem poslovanju.

Revizijom poslovanja za 2007. godinu, utvrdili smo da preporuke iz Izvještaja o reviziji nisu u potpunosti realizovane te da su ponovo uočeni nedostaci i propusti (primjena Zakona o javnim nabavkama) koji su navedeni u Izvještaju o reviziji za 2006. godinu.

2. Sistem internih kontrola¹

Revizija je izvršila ispitivanje sistema internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvaliteta finansijskog upravljanja u Institutu. Cilj ovih ispitivanja je bio da se uvjerimo u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se baziraju godišnji finansijski izvještaji, te da li je finansijsko upravljanje u skladu sa postojećim propisima

Institut nije uspostavio sistem internih kontrola koji se bazira na modelu od pet komponenti: kontrolnog okruženja, procjene rizika, kontrolnih aktivnosti, informacija i komunikacija, monitoringa. Postojeći sistem internih kontrola nije zadovoljavajući što je imalo za posljedicu ponavljanje nedostataka i propusta koji su navedeni u izvještaju revizije prethodne godine; propuste u procesu nabavki te nedovoljno efikasno trošenje budžetskih sredstava.

Uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola najviše će koristiti rukovodstvu jer će takav sistem osigurati (u razumnom uvjerenju) zakonitost poslovanja u svim segmentima, kao i spriječiti moguće greške i eventualne zloupotrebe u korištenju javnih sredstava.

Preporuka

Institut treba da unaprijedi sistem internih kontrola u skladu sa Vodičem za efikasne interne kontrole i COSO modelom sistema internih kontrola na bazi pet komponenti, a sve u cilju otklanjanja rizika od eventualnih grešaka i zloupotreba u poslovanju.

2.1. Planiranje i izvršenje budžeta

Predviđena gornja granica rashoda Instituta za 2007. godinu iznosila je 750.644 KM. Budžet Instituta za 2007. godinu odobren je u iznosu 742.887 KM, a realizovan u iznosu od 621.766 KM ili 84%. Struktura sredstava po vrsti rashoda prikazana je u tabeli 'Pregled planiranog i izvršenog budžeta za 2007. godinu' u prilogu Izvještaja.

¹ Saglasno članu 13. stav 2. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine revizija ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola o čemu ne izražava mišljenje već izvještava o uočenim slabostima.

Sistem internih kontrola podrazumijeva skup postupaka i mjera koje preduzima rukovodstvo u cilju osiguranja tačnog i pravilnog evidentiranja finansijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima, zaštitu imovine te efikasno, ekonomično i efektivno trošenje javnog novca.

Analizom izvršenja budžeta ustanovili smo da je budžet Instituta ostvaren za 121.121 KM manje od odobrenog, što je posljedica niske realizacije određenih budžetskih pozicija u odnosu na traženi i odobreni budžet (vidjeti tabelu 1.u prilogu Izvještaja). Izvještavanje o izvršenju budžeta tokom godine vrši se uglavnom kvartalno iz pregleda rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama.

Posljedica slabosti sistema internih kontrola ovog procesa ogleda se u nedovoljno efikasnom korištenju budžetskih sredstava jer se rezerviše više sredstava nego što je to potrebno za normalno funkcionisanje i ostvarivanje zakonom propisanih funkcija. S druge strane, postoji realna mogućnost da zbog nedostatka sredstava u tekućoj godini ostaju nerealizovani značajni projekti u drugim institucijama.

Preporuka

Prilikom izrade projekcije budžeta potrebno je da se u obzir uzmu svi relevantni parametri, s obzirom da je kvalitetno planiranje budžeta strateški važna osnova za osiguranje materijalnih i ljudskih resursa te značajno za ekonomično i transparentno upravljanje sredstvima.

3. Usklađenost sa zakonima i pravilima

3.1. Javne nabavke

Utvrđeno je da sistem internih kontrola kod procesa nabavki nije uspostavljen na način da je osiguran nadzor i kontrola u svim fazama procesa nabavke, od samog planiranja nabavki do praćenja izvršenja zaključenih ugovora. Skrećemo vam pažnju na nedostatke i propuste u procesima nabavki koje smo zabilježili tokom obavljanja revizije.

- **Generalne primjedbe za testirane procedure (konkurentski postupak):**
 - Ugovorni organ nije procijenio vrijednost nabavke (član 6. stav (1) Zakona o javnim nabavkama);
 - Zahtjevi za dostavljanje ponuda ne sadrže precizan rok i mjesto prijema ponuda (član 46. stav (3) Zakona o javnim nabavkama);
- **Procedura nabavke avio karata:** Zahtjev za dostavljanje ponude za nabavku avio karata nije sastavljen u skladu sa stvarnim potrebama za nabavkom ugovornog organa (u ponudi tražene tri destinacije, ugovor zaključen i za sve ostale destinacije). Za zaključen ugovor sa dobavljačem Institut nije tražio mišljenje Pravobranilaštva BiH iako je dobavljaču «Kompas - SarajevoO» d.o.o. na osnovu zaključenog ugovora u 2007. plaćen iznos veći od 10.000,00 KM. U ugovoru sa izabranim dobavljačem «Kompas - Sarajevo» d.o.o. nije navedena vrijednost.
- **Procedura za rent-a-car usluge:** Institut je postupkom konkurentskog zahtjeva izabrao dobavljača za pružanje rent-a-car usluga. Revizijom je utvrđeno da je Institut koristio usluge iznajmljivanja vozila koje nije predviđeno ugovorom o iznajmljivanju.

Preporuka

Institut treba da izvrši analizu propusta u procedurama javnih nabavki kako bi, u cilju zakonitog i transparentnog trošenja javnih sredstava, dosljedno poštovao sve odredbe Zakona o javnim nabavkama. Također, sugerišemo da se za sve nejasnoće i dileme tokom provođenja procedura nabavki konsultuje Agenciju za javne nabavke.

3.2. Stimulacije zaposlenih

U 2007. godini isplaćene su stimulacije u ukupnom iznosu 5.884,75 KM što je 3,91% u odnosu na neto isplaćene plaće od 150.523,96 KM. Institut je za 1,41% prekoračio dozvoljeni iznos za isplatu stimulacija u odnosu na ostvarena sredstva na poziciji neto plaća.

Za jednog zaposlenog u 2007. godini isplaćena je stimulacija u iznosu 3.121,55 KM što je 27,11% u odnosu na njegova godišnja primanja. Pojedinačna godišnja stimulacija po zaposlenom može da iznosi maksimalno 20% njegove godišnje neto plaće.

Isplata navedenih stimulacija je u suprotnosti sa članom 21. stav 3. Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH («Službeni glasnik BiH» broj 25 od 06.04.2007. godine).

Preporuka:

Institut treba da sačini analizu sa obrazloženjima za više isplaćene stimulacije od zakonom dozvoljenih te da za ovakve isplate traži potvrdu od Vijeća ministara BiH ili u suprotnom izvrši povrat više isplaćenih sredstava.

III KORESPONDENCIJA

Institutu je uručen Nacrt izvještaja o reviziji za 2007. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Institut nije dostavio komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvještaja o reviziji. Po tom osnovu ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj dostavljen klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji.

Sarajevo, juni 2008. godine

**ZAMJENIK GENERALNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GENERALNI REVIZOR

M.P.

Milenko Šego